

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Ordinis Sacramento Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXXIV. Argumentum. Sex Presbyterorum Officia recensentur, quæ sunt Eucharistiam consecrare, & Deo offerre, ac fidelibus ministrare. Pœnitentes subditos à peccatis absolvere. Baptismi, ac ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94570)

tur de essentia similitudo mathematica materiae, & 20 formae, sed sufficit moralis, quae talis esse censetur, quando parum ante prolationem verborum vel parum post inaugurandus Sacerdos tangit Calicem, ac Patenam sibi ab Episcopo porrectam. Concedit tamen Card. de Lugo d. dub. 33. num. 5. quod possit Episcopus absque peccato repetere ordinationem praedictam sub conditione ad maiorem quietem, & securitatem ordinati; quod etiam scribit Gobatus d. tract. 8. num. 209. à studiosis legendus. Bissius tamen d. Verb. Materia Sacram. num. 107. §. 102. ita concludit: Probabilissimum puto, esse validam, imò etiam licitam ordinationem, licet forma proferatur ante, vel post contactum, dummodò tamen inter contactum, & formae prolationem, mora temporis non intercedat, ut moraliter Materia, & Forma videantur conjunctae. Basseus Verb. Ordo. num. 9.

Circa verò Formam duae notandae sunt difficultates in hac ordinatione Presbyteri. Una 21 est, an sit reputanda valida, si Episcopus ita dicat: *Accipe potestatem offerre Sacrificium in Ecclesia Dei &c.* Hanc promovet Nicolius in scol. Verb. Ordo num. 1. & circa eam plura differit; sed resolvit, ordinationem esse validam ex plurium Theologorum consensu, quia error in latinitate non mutat sensum, & non vitiat formam. cap. Retulerunt, 86. de Consecr. dist. 4. Altera difficultas est, quid dicendum; si Episcopus Manum imposuisset super caput inaugurandi Presbyteri; sed cum difficulter ob oculorum imperfectionem legere posset verba formae, Sacerdos unus Assistens eam alta voce protulisset, dicendo: *Accipe Spiritum Sanctum, quorum remiseris peccata &c.* Respondet, nullam fuisse hanc ordinationem Diana Coordinatus tom. 1. tract. 1. resol. 66. §. 3. desumpta ex veteri part. 5. tract. 3. resol. 26. sed nullum citat Auctorem. Porro ita legitur decisum in cap. Ex Epistola, & in cap. Quorundam, 23. dist. Ea ratione, quia sicut Materia est porrigenda per ipsum Episcopum, ut probatum est supra num. 17. ita Verba formae sunt ab eodem Episcopo proferenda.

Corollarii loco referendus est casus, quem contigisse in sua patria narrat Gobatus d. tract. 8. num. 119. videlicet de quodam Diacono ad Presbyteratus Ordinem ascendente: qui in actu Sacrae Ordinationis cum aliis pluribus, post contactum Calicis cum vino, & Patenae cum Hostia ab Episcopo sibi porrectorum, gravibus corporis doloribus correptus, finem sacrae actionis non valens expectare, ab Ecclesia discessit, antequam ultimam impositionem Manuum cum 23 forma *Accipe Spiritum Sanctum &c.* ab ordinatore reciperet. Ex hoc casu non ficto, sed facto, colligit Gobatus ubi supr. ac num. 120. & seqq. notabilia infra scripta. 1. Quod si sic Semiordinatus Missam deinde celebrasset, validè Eucharistiam, consecrasset, & obtulisset. 2. Sic celebrando non peccasset de Jure Divino, quia potestas consecrandi, & offerendi non pendet à potestate dimittendi peccata, quam non habebat; sed peccasset de Jure Ecclesiastico, quia prius supplendum erat id, quod omiserat in ordinatione juxta textum in cap. Pastoralis, de Sacram. non reiteran. 3. Mortalissimè peccasset, si aliquem absolvisset à peccatis, quia probabilior opinio est, quod tunc conferatur potestas adfol-

vendi à peccatis, quando Episcopus Manus imponendo dicit: *Accipe Spiritum Sanctum, cui remiseris peccata &c.* ut ostendimus supra in antecedenti Decif. XXXII. numer. 39. & 40. 4. Idcirco obligatum fuisse antedictum Semipresbyterum petere supplementum suae ordinationis; quod illi potuisset impertiri vel eodem die Sabbatina quatuor temporum, vel Dominica sequenti; nam ordinatione illa Sabbatina de jure, si iusta causa subsit, protrahi potest ad sequentem diem Dominicum, etiam non servato jejuniò, quia illa Manuum impositio cum forma *Accipe Spiritum Sanctum &c.* regulariter fit in Missa ab Episcopo post sumptam Calicis ablutionem, & sic fracto naturali jejuniò. 5. Quod si ordinandus ille passus esset deliquium tempore ordinationis post traditionem Calicis cum Patena, & perdurasset in illo usque dum Episcopus faceret aliis ordinandis impositionem Manuum, & eis daret potestatem absolvendi, potuisset ipsemet Episcopus imponere manus & eandem impertiri huic Ordinando in deliquio, & extra mentem existenti; siquidem perdurabat in eo voluntas suscipiendi integrum Presbyteratus Ordinem; & propositum obtinendi hanc potestatem absolvendi fideles à peccatis per impositionem Manuum Episcopi Ordinantis cum antedicta forma *Accipe Spiritum Sanctum, cui remiseris peccata remittuntur eis, &c.* Hæc omnia etsi diffusè ponit Gobatus ibidem; quæ hic volui summatim referre circa praedictum Casum, qui sicut olim accidit, ita potest in posterum evenire.

DECISIO XXXVI.

ARGUMENTUM.

Sex Presbyterorum Officia recensentur, quæ sunt Eucharistiam consecrare, & Deo offerre, ac fidelibus ministrare. Pœnitentes subditos à peccatis absolvere. Baptismi, ac Extremæ Unctionis Sacramenta præbere. Populum erudire in Lege Dei, ac benedicere. Ad quodcunque horum Ministeriorum plures observationes utilissimæ notantur; & eruditiones scitu dignæ, ac curiosæ traduntur.

SUMMARIUM.

- 1 Officia Presbyterorum propria sunt sex. Et quæ?
- 2 Eucharistiam consecrare, & Deo offerre spectat ad Sacerdotes.
- 3 Missa olim à pluribus Sacerdotibus simul celebrabatur.
- 4 Presbyteri, ac Episcopi in eorum consecratione concelebrant cum Pontifice eos ordinante.
- 5 Graci Presbyteri multi simul eandem Missam celebrant.
- 6 Calix, & Patena olim delati à Presbyteris itinerantibus.
- 7 Olea Sancta, & Eucharistiam portabant secum Sacerdotes in itinere. Et cur?
- 8 Hostia consecrata olim noviter ordinatis daba-

- dabatur ad manducandum infra 40. dies.
- 9 *Mysterium prædictæ delationis, & manducationis Hostiæ.*
- 10 *Sacerdotes raro celebrantes an peccent mortaliter?*
- 11 *Celebranda est Missa frequenter ob rationes undecim.*
- 12 *Sacerdoti an liceat Laici Regularis statum assumere?*
- 13 *S. Maurilii Episcopi Historia, qui hortulanum se fecit.*
- 14 *Sacerdotes tribus in casibus tenentur celebrare sub pœna peccati mortalis. Et qui sint?*
- 15 *Sacerdos in die festo, si nullus sit alius, qui Missam dicat, tenetur ipse celebrare.*
- 16 *Sacerdos celebrans in die festo satisfacit Præcepto de audienda Missa.*
- 17 *Sacerdos in Paschate si deficiat Eucharistia pro communione populi tenetur celebrare.*
- 18 *Sacerdos deficiente Sacro Viatico tenetur celebrare pro moribundo communicando.*
- 19 *Absolvere à peccatis est Sacerdotis officium.*
- 20 *Jurisdictio est necessaria Sacerdoti, ut absolvat à peccatis.*
- 21 *Mortis in articulo quilibet Sacerdos absolvit à peccatis, etiam reservatis.*
- 22 *Excommunicati Sacerdotes non absolunt pœnitentes, quamvis in articulo mortis constitutos.*
- 23 *Baptizare est proprium Sacerdotis officium.*
- 24 *Baptizare non licet absque licentia Parochi extra necessitatem. Et cur?*
- 25 *Baptizans alienum Parochianum peccat, sed nullam incurrit censuram.*
- 26 *Diaconus vero incurrit irregularitatem.*
- 27 *Missionarii officium inter infideles nemo assumere potest sine licentia Papæ.*
- 28 *Baptizans si sit in mortali, an peccet mortaliter.*
- 29 *Baptismus an sit dandus cum periculo vitæ Sacerdotis? Vel cum periculo peccandi mortaliter.*
- 30 *Baptizandus an sit infans moribundus, vel adultus absolvendus?*
- 31 *Extremam Unctionem ministrare spectat ad Sacerdotem.*
- 32 *Sacerdotum genera quinque circa Extremam Unctionis ministerium.*
- 33 *Parochiales functiones quatuor, quæ à solis Parochis fiunt.*
- 34 *Regulares quibus infirmis possint dare Extremam Unctionem?*
- 35 *Prædicare, & docere est officium Presbyterorum.*
- 36 *Sed præcipue Episcoporum ex Jure Divino.*
- 37 *Presbyteri sunt successores 72. discipulorum.*
- 38 *Parochis inest in actu jus prædicandi; aliis Sacerdotibus tantum in potentia.*
- 39 *Clericis inferioribus potest Episcopus de mandare Jus prædicandi.*
- 40 *Laicis an dari possit facultas prædicandi.*
- 41 *Benedicere populum, ac res quascunque est officium Presbyterorum.*
- 42 *Benedictionum varia genera. Remissivè.*
- 43 *Forma Sacramentorum Baptismi, Pœnitentie, ac Extremæ Unctionis ab omni Sacerdote sciendæ.*
- 44 *Georgius Cornelius, & Gregorius Cardin. Barbadicus Episcopi Patavini laudati.*

AD perfectam Ordinis Presbyteratus explanationem restat, ut quæ sint officia propria Sacerdotum declaremus. Hæc autem sunt sex præcipua, de Jure Divino eis competentia. Videlicet:

- 1 Eucharistiam consecrare, illamque Deo in Sacrificium offerre, ac fidelibus largiri.
- 2 Absolvere pœnitentes sibi subditos à peccatis.
- 3 Baptismi Sacramentum ministrare.
- 4 Sacramentum pariter Extremæ Unctionis exhibere.
- 5 Populum docere, ac Verbum Dei prædicare.
- 6 Benedictionem tum personis, tum rebus impendere.

Primum itaque Presbyterorum officium est Eucharistiam consecrare, eamque sub utraque specie consecratam Deo in Sacrificium offerre, ac sub specie Panis fidelibus largiri. Hoc probatur. I. Ex cap. I. §. Una verò. De Summa Trinit. & fide Cathol. in quo Innocentius III. cum Concilio Lateranensi definivit, in Ecclesia Catholica esse Sacramentum, & Sacrificium Eucharisticum, subdens: Et hoc utique Sacramentum nemo potest conficere nisi Sacerdos, qui rite fuerit ordinatus secundum claves Ecclesiæ, quas ipse concessit Apostolis, eorumque Successoribus JESUS CHRISTUS. II. Ex Concilio Florentino, in quo Eugenius IV. circa Concordiam Armenorum in §. 12. cum dixisset: Tertium esse Eucharistiæ Sacramentum, cujus Materia est panis triticeus, & vinum de vite, cui ante consecrationem aqua modicissima admisceri debet: post relatas auctoritates ejusdem mixtionis Aquæ subdit: Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficitur Sacramentum; Sacerdos enim in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum. III. ex Concilio Tridentino sess. 22. cap. 1. ubi cum declarasset, Christum Dominum in ultima Cœna instituisse Eucharistiæ Sacramentum tanquam Sacerdotem secundum Ordinem Melchisedech constitutum, adjunxit, quod ipse Corpus, & Sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac sub earundem rerum symbolis. Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit, & eisdem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem. Et subinde in eadem sess. 22. can. 2. ita Concilium pronuntiavit:

ciavit : Si quis dixerit illis verbis : Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi, alique Sacerdotes offerrent Corpus, & sanguinem suum, Anathema sit. Ergo ex divina institutione competit Sacerdoti per se offerre, ac consecrare Corpus, & Sanguinem Christi. IV. Hinc in cap. Perleſt. 25. dist. dicitur : Ad Presbyterum pertinet Sacramentum Corporis, & Sanguinis Domini in Altari Dei consecrare. Nam, ut ait S. Augustinus in cap. Extra Catholicam 1. q. 1. Extra Catholicam Ecclesiam non est locus veri Sacrificii. V. Probatur, hoc officium consecrandi, & sacrificandi Corpus, & Sanguinem Domini Presbyteris competere de Jure Divino, qui ab iisdem non potest penitus auferri; licet enim ob delicta possint degradari, ac omni Clericali Privilegio exui, potestate tamen verè consecrandi, & offerendi non valent privari. cap. Degradatio, de Pœnis in 6. Emin. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. d. sp. 7. num. 187. Barbosa de Offic. & Pot. Episc. alleg. 110. num. 5. & hoc idem habent mea Erotemata cap. 153. numer. 3. VI. Tandem probatur, hoc officium esse à Deo, quia ille dat potestatem, qui potest efficere potestatis effectus. Sed solus Deus efficere potest, ut ad prolationem Verborum consecrationis panis, ac vini ex ore Sacerdotis prodeuntium transubstantietur utraque species in Carnem, & Sanguinem Domini : Ergo officium hoc Sacerdotale est à Deo. Idem Emin. Card. de Lauræa d. sp. 6. num. 188. Quod autem dispensare Eucharistiam fidelibus, & eos communicare sit officium Sacerdotis, satis probatur ex praxi Ecclesiæ & ex Hymno in festo Corporis Christi :

Sic Sacrificium istud instituit,
Cujus officium committi voluit
Solis Presbyteris, quibus sic congruit,
Ilt sumant, & dent cæteris.

Porro circa hoc primum Presbyterorum officium sequentes observationes sunt notandæ. Prima est, quod antiquitus multi Presbyteri simul unam, & eandem Missam celebrabant; & præcipuè plures Canonici unà cum Episcopo, & plures Cardinales simul cum Pontifice Romano; ut ex antiquis monumentis, ac Ritualibus demonstrat Morinus d. Sac. Ordinat. part. 3. Exercit. 8. cap. 1. per totum; & præcipuè ex Innocentio III. lib. 4. de Sacrificio Missæ cap. 25. Ex Apostolorum can. 9. ex S. Clementis Apostolicarum Constitutionum lib. 8. cap. 11. 12. & 13. & ex aliis Conciliis multis, ex qua pluritate concelebrantium simul duo dicit : Unum scilicet, quod adstant in Altari ad latera Episcopi, qui medius erat inter illos, & cum ipsis recitabat quicquid in Missali dicendum est in celebratione Missæ tam alta, quam secreta voce; adeo ut omnes simul proferebant consecrationis verba super Hostiam, & Calicem, nunquam genuflectebant; neque ad Communionem; illam enim inclinati tantummodò aliquantulum de manu principalis celebrantis accipiebant. Alterum est, quod post sumptam Communionem Hostiæ, accedebant ad Calicem in Altari stantem, & ex eo Sanguinem cum fistula hauriebant. Verum quia ex hac forma simul eandem Missam celebrandi plures oriebantur difficultates, & scrupuli circa consecrationem, de quibus disputant Scholastici S. Thomas in 4. dist. 13. q. 1. art. 2.

ad quæstioncul. 2. & in Summa 3. p. q. 82. art. 2. Richardus, Paludanus, & Capreolus in 4. d. dist. 13. Gabriel Biel sect. 6. in Can. Missæ. Victoria in Summa num. 88. Henriquez lib. 8. de Euchar. cap. 18. & alii citati ab eodem Morino d. p. 3. Exercit. 8. cap. 1. num. 6. idcirco hunc modum, & hunc ritum concelebrandi Ecclesia abrogavit; illumque retinuit, ac servavit tantummodò in ordinatione Presbyterorum, & in consecratione Episcoporum; cum hoc tamen discrimine, quod Presbyteri, dum ordinantur, adstant sacrificio genuflexi, & distiti ab Altare, sicque dispositi omnia legunt in Missali suo sicut Episcopus eos ordinans, pronunciando omnes simul totum Canonem, & verba solemnia consecrationis; tempore autem Communionis, eam genuflexi sub una specie, Laico more, de manu ejusdem ordinantis recipiunt. Episcopi verò cum consecrantur, eorum consecratione peracta, stant ad Altare penes consecrantem, & unà cum ipso omnia in Altari peragunt; cumque ventum est ad Communionem Sanctissimi Corporis, ac Sanguinis Domini; illud recipiunt reverenter inclinati, non genuflexi de manu Episcopi consecrantis, qui illos communicat cum parte unicæ Hostiæ in ea Missa consecratæ; & sumpta per eum parte Sanguinis Domini, porrigit Calicem iisdem Episcopis noviter consecratis, ut ex eodem reliquum Sanguinis sumant. His peractis omnes simul orationes juxta Missale dicendas recitant, & Missam complent, ut latius præscribitur in Pontificali Romano sub Rubrica de Consecratione Episcoporum. Exceptis duobus his casibus Ecclesia Latina non permittit, ut plures Sacerdotes simul eandem Missam concelebrant. In Ecclesia autem Græca prædictus mos adhuc integer servatur, teste eodem Morino d. cap. 1. num. 7. ubi hæc scribit : Cum apud Græcos in aliqua Ecclesia multi sunt Presbyteri, omnes simul ordinariè Missam celebrant; & eorum aliquis deputatur, cui primariò celebratio incumbit. Huic veluti principali celebranti nonnulla de consuetudine dicenda competunt, ut apud nos in Capitulis, ac Monasteriis Hebdomadario; Aliis quoque Presbyteris nonnulla alia, quæ cum apud eos statuta sint, & ordinaria, unusquisque dato primo mandato, quæ sibi sunt agenda statim recognoscit. Si adsit Episcopus, vel Protopapas, & celebrare voluerint, principales sunt celebrantes. Hæc Morinus de Ritu Græcorum.

Secunda observatio concernens Presbyterorum officium circa consecrationem, & oblationem Eucharistiæ est, quod antiquitus Presbyteri iter agentes deferebant secum Calicem, & Patenam; ut ubicunque sisterent, suum posset ministerium adimplere, Eucharistiam consecrando, & Sacrificium offerendo, ut observat Joannes Mabillon Monachus Ordinis S. Benedicti Congregationis S. Mauri in Liturgia Gallicana lib. 1. cap. 7. n. 8. ubi narrat id, quod scriptum reliquit S. Gregorius Turonensis (qui florebat tempore S. Gregorii Papæ Anno 600.) in Libr. de Gloria Confessor. cap. 22. de Maximo Abbate his verbis : Occulere, quod erat, cupiens apud Insulam barbaram Monasterii Lugdunensis peregrinari expetiit : manifestatus autem & ibi, ad Patriam (idest ad Pagum Turonicum) redire disposuit. Denique dum Ararium fluvium transire cuperet, nave impleta demergitur, ac ipse

ipse Sacerdos pelago operitur, habens ad collum cum Evangeliorum libro Ministerium Quotidianum, idest Patenulam parvulam cum Calice. Deinde subdit ibidem Mabillon, tempore Sancti Bonifacii Archiepiscopi Moguntini Anno Domini circiter 750. statutum fuisse: *Ut Presbyteri sine sacro Chrismate, & Oleo benedicto, & Sacra Eucharistia alicubi non proficiscantur, nempe ut ad officium suum statim inveniantur parati.* Hoc autem potuit esse hujus Decreti motivum; ut eo tempore, quo fides Christiana prædicabatur per inferiores partes Germaniæ, & ipse S. Bonifacius summo zelo, ac labore eam invehebatur ingentes Septentrionales, parati forent Presbyteri regiones illas circumlustrantes ministrare Sacramentum Baptismi credentibus populis, in cuius ministratione adhibebatur Oleum Catechumenorum, & Sacrum Chrisma, sicut & nunc fit; ac etiam iisdem baptizatis statim Sacram Eucharistiam præberent, ut antiquitas erat in usu; de quo testimonia studiosus Lector videat in meis Decisionibus de Baptismo Decif. 45. num. 8.

Tertia observatio edocet nos alium Ritus, quem observabat antiquitas Ecclesia tam Latina, quam Græca in consecratione Episcoporum, ac in Presbyterorum ordinatione, quem refert Morinus d. part. 3. de Sacr. Ord. Exercit. 8. cap. 2. per tot. Ritus iste erat traditio unius integræ Hostiæ, quam Pontifex consecrator, seu Ordinator post Communionem faciebat, & Episcopis consecratis, & Presbyteris ordinatis, ad hoc ut illam spatio quadraginta dierum reverenter consumerent; quotidie parum quid ex ea degustantes, statim post susceptam Communionem in Missis, quas jugiter iisdem diebus quadraginta erant celebraturi. Testes hujusmodi Ritus allegat Morinus Ordinem Romanum Editum; diversos Rituales antiquos per eum impressos part. 2. ad pag. 209. usque 281. Albinum Alcuinum, qui vivebat Anno 780. in lib. de Divinis offic. cap. Qualiter Episcopus ordinetur de Ecclesia Romana, ac S. Fulbertum Episcopum Carnotensem, scribentem Anno 1018. id Epist. 1. ad Emardum, qui de hoc Ritu differens, narrat, suo tempore Neomystam quemdam post nonnullos dies intra numerum quadragenarium ex incuria residuum Sacre Hostiæ perdidisse, his verbis: Porro nostro tempore quidam inter ceteros ad Sacerdotalem gradum admissus, Hostiam quoque sicut & alii de manu Episcopi suscepit, quam in pergamento in hos usus parato involutam, quotidiana celebratione solvebat, & portunculam parvam, juxta instantium dierum numerum computatam, sumebat. Accidit vero ut quadam die, expletis Mysteriis, dum vestimenta cum syndone Altaris incautus colligeret, immemor Hostiæ Sacre, diligentiam nequaquam adhibens, Thesaurum cælestem infelix amitteret. Veniens ad diversorium, quæque necessaria curat; transigitur dies in crastinum Repetita celebratione Frater ille instanti hora communicandi, Hostiam sanctam non inveniens, turbatus nimium, & confternatus, sursum deorsum cursitans nec etiam signum aliquod invenire potuit. Audiens Episcopus ex negligentia Fratris ortum periculum, omnibus in commune Fratribus unius reatum penitendum instituit. Ipsum vero Fratrem arctioris penitentiae disciplina

corrigendum proposuit. Hucusque S. Fulbertus, Utinam nostris temporibus non reperirentur Presbyteri diligentiam debitam erga sacratas species, dum litant, non adhibentes. Sio, aliquando post Missam aliquorum, qui sic solliciti, ac perfunctorie celebrant; ut solam fugam ab Altari videantur exquirere; repertam esse in Calice particulam Sacratæ Hostiæ ob incuriam ibi derelictam, & non parum vini, abluionis digitorum, ne dicam Sanguinis Domini. Forlan ob hanc causam, & irreverentiam multorum erga illam Hostiam Sacram, Ecclesia Latina prædictum Ritus abrogavit quadringentis ab hinc circiter Annis. Non erat sine mystica significatione Ritus ille, ut demonstrat Morinus d. part. 3. Exercit. 8. cap. 2. n. 3. ait enim ibi, quod & Manna per quadraginta annos cœlitus Israelitico populo concessam figurabat, & quod magis veritati, & fidei nostræ mysteriis aridet, quotidianam conversationem, quam per dies quadraginta habuerut Apostoli, ac discipuli Redemptoris Nostri JESU CHRISTI post ejus Resurrectionem usque ad Ascensionem representabat. In Ecclesia Græca ritum eundem adhuc vigere opinatur Morinus d. cap. 2. num. 5. ex Ritualibus, & Euchologiis, de ipso mentionem facientibus in ordinatione Presbyterorum; notat ramen non esse summæ antiquitatis, quia neque S. Clemens Papa, neque S. Dionysius Areopagita de ipso meminerunt.

Quarta observatio concernens primum Sacerdotis officium consecrandi, & offerendi Eucharistiam versatur circa frequentiam in celebrando, quam omnis Sacerdos exercere debet. Plura sunt argumenta, quæ demonstrant Sacerdotali caractere insignitos non desides esse debere in celebranda Missa; ac proinde mortaliter etiam peccare eos, qui nimium abstinent ab Altari, & ab hoc celebrandi, ac sacrificandi ministerio. I. Quia sacerdos ita dicitur à Sacrificando, ut ait S. Isidorus lib. 7. Origin. cap. 12. unde non meretur nomen Sacerdotis, qui desinit sacrificare. II. Quia abstinens à sacrificio defraudat Cœlum, Terram, ac animas Purgatorii multis illis bonis, quæ memorat Ven. Beda in aureis illis Verbis relatis à S. Bonaventura de Preparat. ad Miss. cap. 5. à Gabriele Biel in Can. Missæ. l. 87. & positis sub Sacerdotum oculis in Tabella Sacristiæ Preparat. Sacerdot. ad Missam: nempe: Sacerdos non legitime impeditus Missæ celebrationem omittens, quantum in ipso est, privat sanctissimam TRINITATEM laude, & gloria; Angelos lætitia, peccatores veniam, justos auxilio, & gratia; existentes in Purgatorio subsidio & refrigerio, Ecclesiam ipsam ingenti CHRISTI beneficio, & se ipsum medicina, & remedio. III. Quia qui Missam quotidie celebrare negligunt, se subjiciunt punitioni à Deo Israelitis Phaise non celebrantibus comminata Num. 9. 13. in illis verbis, quæ S. Bonaventura, ubi supra applicat Sacerdotibus non celebrantibus: si quis autem & mundus est, & in itinere non fuerit (id est non legitime impeditus) & non fecerit Phaise (intelligamus Missam) exterminabitur anima illa de populis suis, quia Sacrificium Domino non obtulit tempore suo. IV. Quia juxta S. Hieronymum lib. 3. advers. Pelag. Missa semper vocata fuit quotidianum Corporis Christi Sacrificium: quia quotidie Sacerdotes debent eam facere, & Christi

Christi Corpus Sacrosanctum immolare. V. Quia Sacerdotes non celebrantes similes sunt servo, qui talentum à Domino suo acceptum tenet absconditum, ac infructuosum; gratiam sibi à Deo in ordinatione concessam inutilem, ac vacuum fructu faciens, unde dicebat Apostolus 2. Cor. 6. 1. *Exhortamur vos (Sacerdotes) ne in vacuum gratiam Dei accipiat. VI. Quia sicut indicium Prædestinationis est frequentare Eucharistiam, ita signum reprobationis est ab ejus consecratione, & immolatione abstinere; ideoque S. Hyppolitus Martyr. in Orat. de Consum. Mundi, introducit Judicem æternum sic ad Sacros suos Ministros loquentem: Venite Pontifices, ac Sacerdotes, qui purè mihi Sacrificium die, noctuque obtulistis, ac pretiosum Corpus, & Sanguinem meum quotidie immolastis. E contra de non sacrificantibus nota est lamentatio Domini in Malachia Propheta 2. 6. O Sacerdotes, qui despiciatis nomen meum. Quibus respondentibus: In quo despeximus? subdit, In eo, quod dicitis, Mensa Dei despecta est. VII. Quia, qui ab Altari abest, & raro celebrat, sic facit, ut majori cum libertate cupiditatibus aut carnis, aut mundi intersit. Ponderatione digna sunt verba Illustrissimi Sperelli Episcopi Eugubini. in Parænesi Teleturgica cap. 61. §. 1. num. 4. quæ sunt ista: Il Sacerdote, che non è frequente nel celebrare, dà grande indicio di stare coll' anima poco disposta, e di esser applicato alla sensualità, ovvero a' mondani affetti assai più, che al suo grado convenga, ovvero di volere con più libertà peccare. Imperciocchè (notetur) il Cour nostro creato per amare, non può stare senza amore, nè senza qualche particolare diletto: onde se nelle cose spirituali non prende gusto, è forza, che lo pigli nelle profane. Et prosequitur id demonstrando Parabola filii prodigi, qui cupiebat se nutrire filiquis, quas porci manducabant, quando in domo Patris ejus tot mercenarii abundabant panibus. Utinam Mystæ similes eidem filio Prodigio non reperirentur. VIII. Quia est excusatio frivola abstinere à Sacrificio Missæ ex eo, quod Sacerdos se reputet indignum; nam ait S. Augustinus serm. 28. de Verb. Domini: Sic vive, ut quotidie merearis accipere. Qui non meretur quotidie accipere, non meretur post annum accipere. Et idem Sanctus serm. 57. de Temp. addit: Hoc est reatum congregare, & devitare remedium. Qui vulnus habent, medicinam requirunt. In eundem sensum ajebat S. Ambrosius in Orat. ante Missam: Grave est, quod ad mensam tuam mundo corde, & manibus innocentibus non venimus; sed gravius est, si dum peccata metuimus, Sacrificium non reddamus. Referenda hic sunt etiam verba ejusdem Illustrissimi Episcopi Sperelli ubi prox. cap. 63. num. 2. Lo stesso Christo Signore nostro rivelo à Santa Brigida (presso il Blosio in Monil. Spirit. cap. 6.) che non gradiva il zelo d' una Monaca, che con buon fine esortava le altre ad andare più riguardevoli, à titolo di riverenza, nel cibarsi troppo spesso di questo nettare Divino. IX. Quia S. Jo. Chrysostomus Sacerdotibus quotidie devotè celebrantibus promittebat felicem exitum ad æternam vitam, ita scribens in Homil. 24. super 1. Epist. ad Corinth. Si hinc migrabimus hoc Sacrificio muniti, maxima cum fiducia sanctum ascen-*

Doct. Clericali. Tom. II. Lib. V.

demus Vestibulum, tanquam aureis quibusdam armis undique contexti. Et quid futura commemoro? nam, dum in hac vita sumus, ut terra nobis Cælum sit, facit hoc Mysterium. X. Quia plura sunt Concilia, & innumeri textus, Juris Canonici, à quibus negligentia Sacerdotum in officio hoc consecrandi, & offerendi Eucharistiam reprobatur; quos congerit Gonzalez in Commentar. ad cap. Dolentes 9. de Celebrat. Missar. in quo Summus Pontifex Innocentius III. ita loquitur: Dolentes referimus, quod &c. sunt & alii, qui Missarum solemnia vix celebrant in anno: idcirco Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 14. de Ref. ita decrevit. Curet Episcopus, ut ii (ideest simplices Presbyteri) saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus; si autem curam habeant animarum tam frequenter, ut suo munere satisfaciant, Missas celebrent. Ut latè probando differit idem Illustris Sperellus in dd. cap. 61. 62. & 63. in cujus fine concludit, hanc obligationem frequenter consecrandi, & litandi Eucharistiam eò magis afficere Episcopos, ac Prælatos, & allegat verba Arnobii in Psalm. 100. ita dicentis: Episcopus quotidie seipsum ita Corpori Christi associare debet, ut corpus, ejus Corpori Christi admixtum, unum corpus secundum Apostolum fiat. XI. Tandem, quia ex communi, & probatissima Theologorum, ac Canonistarum sententia, Sacerdotes ignavi, ac socordes in Missæ celebratione, & ab ea nimium abstinentes, peccant mortaliter, ut tenent S. Thomas in 4. dist. 13. q. 1. art. 2. Valentia in 3. part. de Eucharistia q. 10. Theophilus tom. 16. in Heterocl. sect. 1. in prin. Valquez in d. 3. part. disp. 232. cap. 1. Saulay in Panoplia Sacerdot. part. 2. lib. 1. cap. 1. 2. & 3. Barbosa, ac Fagnanus in cit. cap. Dolentes; à num. 12. & seqq. de Celebr. Missar. quos ego allegavi in meis Decisionibus de Sacrificio Missæ Decif. XXXIII. num. 14. & 15. ubi de hoc Presbyterorum debito, & officio egi, petens, ut tam ab ipsis, quam Pontificibus legatur perpulchra exhortatio, & nervosa Concio Jo: Pauli Olive Soc. JESU Præpositi Generalis, inter suas habitas in Palatio Apostolico part. 2. Conc. 13. quarum volumen Politissimum Speculum Prælatorum appellatur à Gobato in Theol. Exper. tract. 3. num. 482. adhærente pariter supradictæ Theologorum sententiæ.

Sed hic interrogabit aliquis. Est ne licitum alicui Sacerdoti meditandi reliquum vitæ suæ in vera humilitate consumere, deposita veste Clericali, simulare se Laicum, & instare apud aliquam Religionem, se recipi in illam, ut inter Laicos fratres eidem deservire, ac poenitentiam facere possit? Difficilis interpellatio non admittens facile responsum. Si dixerimus, licere; concedimus, hunc Sacerdotem, toto vitæ suo cursu à recitatione Divini officii; & à celebratione Missarum posse abstinere in perpetuum, contra omnia argumenta supra adducta de intrinseca Presbyterorum obligatione frequenter sacrificandi. Si dixerimus, non licere, obstat huic negativæ exemplum tum S. Paulini Episcopi Nolan; tum S. Maurilii, Episcopi Adegavenfis; uterq; enim demisso Episcopali officio, incognitus apud Barbaros officiū hortulanorum per longum tempus exercuit, ut de primo narrat Breviarum Romanum die 22. Junii; & de secundo Fortunatus

Ba

Mona-

¹³ Monachus Scriptor antiquus; à quo historiam acceptam Surius transcripsit *tom. 5. die 13. Septembris*; referens, quod idem Sanctus Maurilius ob talem qualem ejus negligentiam in Confirmando puero moribundo; qui obiit sine Confirmationis Sacramento, post multas lachrymas reputans se indignum Episcopali honore, occultè discessit à Patria, claves Episcopii projecit in mare, dicens: *Nisi has iterum claves videre meruero; Patriam, Urbemque nunquam repetam, quam fugio*: septemque annos egit hortulanum Viri Principis; quibus exactis fuit repertus à suis, & paulò post inventæ in exenterato pisce sunt claves; & sic Andegavum rediit. En duo Sacerdotes, ac Episcopi, quorum unus motivo charitatis, alter pœnitentiæ simulaverunt characterem Sacrum, quem habebant, & à sacrificando cessarunt.

Interpellatus, ac consultus de hoc casu in actu practico Gobatus, etsi Theologus eximius ingenue fatetur, *tract. 3. numer. 484.* nescivisse quam opinionem eligeret, utraque enim affirmativa, & negativa suos scopulos habet. Illa supradictorum, ac aliorum Sanctorum exempla; hæc inconvenientia multa; nam laudabile non est decipere Superiores Religionis, deserre habitum, & coronam Clericalem, privare seipsum potestate sacrificandi, & Horas Canonicas persolvendi; idèò concludit, antedictum Presbyterum esse dissuadendum à tali proposito; & à meditato Laicali statu retrahendum, nisi urgentissima motiva haberet, sapientum, ac prudentum Virorum judicio appobanda pro supra exposito ingressu in Religionem exequendo, ut diffusè scribit Gobatus *ubi supra usque ad num. 486.* quem satis est insinuas, ut ad eum studiosi possint recurrere, si quis fortè Sacerdos vel bono, vel malo spiritu ductus de hac resolutione peteret consilium.

Quinta, & postrema observatio circa officium, ac debitum Presbyterorum consecrandi, ac offerendi Eucharistiam est, eosdem tribus in casibus obligatos esse sacrificium offerre, ac licet sub pœna peccati mortalis. Primus est, si in die festo nullus alius Sacerdos sit, qui celebret Missam, adeò ut, qui est hoc characterè insignitus, sed rarò, aut nunquam celebrat, nisi sacrificet, non habeat undè Missam audiat, nec aliter possit præcepto de audiendo Sacro in die festo satisfacere. Ita Bassæus in *Florib. Theol. Moral. tom. 2. Verb. Missa 3. n. 3.* Navarrus in *Manual. cap. 13. num. 5. in fin.* Nugnus in *3. part. q. 83. art. 6. concl. 6.* Leander de *Sacramentis part. 1. in ord. 6. tract. 8. disp. 3. q. 43.* & Gobatus in *cit. tract. 3. num. 487.* necnon *tract. 5. à num. 40. & seqq.* ubi promovet varia dubia; præcipuè quid agendum, si talis Sacerdos esset in peccato mortali, & non adesset Confessarius? quo casu, etsi satis esse videatur actum contritionis elicere, & celebrare, ait, *n. 44.* Omittat Sacrum; debet quippe Præceptum humanum, quale est de sacro audiendo, cedere divino, quale est de non celebrando, nisi præmissa omologesi noxæ mortalis, contractæ post ultimam confessionem. Allegat hujus opinionis assertores Suarezium *tom. 3. in 3. part. disp. 66. sect. 4. Vers. Major difficultas.* Bassæum, Nugnum, Sotum, & alios, qui ulterius demonstrant, celebrantem in die festo æqualiter, imò

melius satisfacere præcepto de audiendo sacro per suam celebrationem, quia seipsum devotius audit, quàm alienum sacrificantem. Secundus casus est, si tempore Paschali desit Parochus, & Eucharistia Sacramentum non habeatur pro Communione Paschali faciendâ; tunc enim teneretur sub mortali Sacerdos, etsi solitus non litare, Missam dicere ac se communicare. Gobatus *d. tract. 3. n. 487.* Tertius quoque casus est, si fortè fidelis aliquis moribundus esset, & Parochus deficeret, qui illi Sacramenta ministraret; siquidem Sacerdos simplex ibi præsens non solum obligatus esset sub mortali excipere confessionem illius moribundi, & eum absolvere; sed etiam Sacrum Viaticum ipsi præbere; ad quem effectum deficientibus speciebus Eucharistia, & extante Ecclesia cum Altari, deberet celebrare Missam ad effectum consecrandi Eucharistiam, & illam pro Viatico eidem moribundo dare; quod si facere renueret, peccaret mortaliter contra charitatem ex his, quæ probavimus in Decisionibus de *Ven. Eucharistia Sacramento*, de obligatione Parochi celebrandi etsi non jejuni, pro moribundo communicando *Decif. III. num. 7.* ubi DD. relati à Diana Coordinato *tom. 2. tract. 1. resolut. 130. 131. & 132.* & ex his, quæ docuimus in *Decif. LXXII. de Extrem. Unct. num. 5.* de debito cujusunque Presbyteri ministrandi Extremam Unctionem moribundo, qui alia Sacramenta non potest recipere; eadem enim ratio viget, imò magis urget pro dando Sacro Viatico, si Parochus desit, & moribundus alia Sacramenta percipere non valeat. Nemo est, qui excusaret Sacerdotem hunc à peccato mortali, si ob solam ignaviam recusaret sacrificare, & permittere mori infirmum absque Sacro Viatico. Hæc de primo officio, ac ministerio proprio Sacerdotum.

Secundum Sacerdotis officium est absolvere à peccatis pœnitentem subditum confitentem; & hoc eidem competit jure divino juxta illa Verba Christi Domini ad Apostolos *Joan. 20. 23. Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis &c.* quæ profert ejusdem Christi nomine Episcopus in ordinatione Presbyterorum, ut probatum est supra *Decif. XXXII. num. 51.* quando iisdem hanc potestatem confert; & ideo Concilium Tridentinum *sess. 14. cap. 5.* ait: *Christum ascensurum in cælum reliquisse Sacerdotes sui ipsius Vicarios, Præfides, ac Judices, ad quos omnia mortalia crimina deferrentur, in quæ Christi fideles ceciderint, qui pro potestate clavium remissionis, aut retentionis sententiam pronuncient.* Idem semper censuit, & docuit Ecclesia, ut videre est in *cap. Presbyter. 26. q. 6. in cap. Tempora, 26. q. 7. in cap. Mensuram de Pœnit. dist. 1. & plenius in cap. Qui vult. cap. Sacerdos, & cap. Placuit, de Pœnit. dist. 6.*

Dictum est autem Pœnitentem subditum, tum quia ex vi Ordinis Sacerdos non habet Jurisdictionem, quæ requiritur ad absolvendum; siquidem absolutio à peccatis est actus judicialis, qui in solos subditos exercetur, ut ostendimus in nostris Decisionibus de *Pœnitentiâ Decif. CXXXVII. num. 7.* & docent Salmanticenses *eod. tract. 6. cap. 11. num. 5.* ac Emin. Card. de Lauræa de *Sacram. Pœnit. dist. 18. art. 7. tum*

tum etiam quia Sacerdotes habentes Jurisdictionem vel ordinariam, vel delegatam in poenitentes, non possunt eos absolvere à casibus reservatis Papæ, seu Episcopo, nisi habeant delegationem à reservante. Concil. Trident. d. sess. 14. cap. 8. Idem Eminent. Card. de Lauræa de Sacram. Ordinis disp. 6. art. 5. num. 192. ubi in confirmationem hujus potestatis ex jure divino competentis Presbyteris subdit: *Absolutio est pars Sacramenti. Ergo potestas absolvendi non est ab homine, sed à Deo, qui facit effectum Sacramenti, scilicet gratiam, & remissionem peccatorum ex opere operato; & idem omnis Sacerdos sive bonus, sive malus effectum hunc producit. cap. Intra Catholicam, & cap. Dominus, 1. q. 1. cap. Sciscitantibus, 15. q. 8.*

Unica autem observatio est facienda circa hoc secundum Presbyterorum officium, sed necessaria, scitu digna, ac memoriæ commendanda; videlicet, quod quamvis Concilium Tridentinum sess. 14. de Sacram. Pœnit. cap. 7. dicat, in Ecclesia Dei semper custoditum fuisse, ut nulla sit reservatio (causum) in articulo mortis: atque adeo omnes Sacerdotes quoslibet poenitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possent: nihilominus hæc facultas semper concessa omnibus Sacerdotibus pro articulo mortis restricta est ad Sacerdotes non excommunicatos, ac publicè denunciatos; quandoquidem Sacerdotes ab Ecclesia præcisi per publicam excommunicationem non possunt quemvis Poenitentem absolvere, etsi in periculo mortis constitutum; ut plenè demonstravimus in iisdem nostris Decisionibus de Poenitentia Decif. XLV. num. 2. ubi rejecta opinione Comitoli, Laymani, ac aliorum contrarium docentium, ostendimus, opinionem hanc esse omnino tenendam cum S. Thoma in 3. p. q. 82. art. 7. cum Abbate in cap. Cum Clericis. De Ordinatis ab Episc. qui renunc. & cum Fagnano, in cap. Non est vobis. De Sponsal. ubi testatur, verba supradicta Tridentini Concilii esse intelligenda de Sacerdotibus viventibus in unitate Ecclesiæ; prout respondit Sacra Congregatio Cardinalium ejusdem Trident. Concil. Interpretum Episcopo Valentino; prout sequitur: Episcopus Valentinus petit declarari, Utrum Poenitentem in articulo mortis constitutum possit in casibus reservatis absolvere quilibet Sacerdos etiam excommunicatus, & denunciatus? Sacra Congregatio censuit Non posse; quia communis opinio videtur illa, quod tales excommunicati non possint etiam in hoc casu necessitatis. Magist. Sent. in 4. dist. 19. D. S. Thomas, Durand. Capreol. Turnien. Antonin. Riccard. Alex. & alii; licet contra teneant Paludan. Sylvest. Medina, & alii. Nec obstat cap. 7. sess. 14. Concil. Trident. de Casibus reserv. quia debet intelligi de omnibus Sacerdotibus in unitate Ecclesiæ viventibus. Ita in Registr. ejusdem Sacra. Congr. Concilii; & eam refert Nicolius in Lucubr. Canon. lib. 5. tit. 19. num. 43. Vers. Pro cuius.

Tertium Sacerdotis officium de jure divino sibi competens est baptizare. Hoc probatur, quia Christus Dominus Apostolis jam consecratis Sacerdotibus dixit: *Docete omnes gentes baptizantes eos* &c. Matth. ult. 20. Hinc in lib. 3. Constit. Apostolicar. S. Clementis cap. ult. Doct. Clericali. Tom. II. Lib. V.

dicitur: *Presbyter quidem doceat, offerat, baptizet.* Et in Jure Canonico hoc idem sæpe enunciatum, prout, in cap. Const. 19. de Consecr. dist. 4. ubi sic: *Constat Baptisma à solis Sacerdotibus esse tractandum, & in cap. Presbyteris 119. de Consecr. ead. dist. 4. Presbyteris (seu extra Episcopum, seu presente Episcopo baptizant,) chrismate baptizatos ungere licet.* qua de causa, ut dictum est supra num. 7. ipsi portabant secum in itinere Olea Sacra, & Eucharistiam. Nec obstat, quod etiam Diaconi, & alii Clerici possint baptizare; imò in casu necessitatis etiam Laici. cap. In necessitate, & cap. Sanctum. de Consecr. d. dist. 4. Quia hoc tantummodò probat, quod quando Christus dedit hanc potestatem Apostolis Sacerdotibus, illam eis non dedit privativè quò ad alios; siquidem congruenter voluit, quod Sacerdotes baptizarent ex officio, reliqui verò fideles in solo casu necessitatis, Sacerdotibus deficientibus, cum baptismus sit simpliciter necessarius, nec possit in pueris suppleri per votum, ut bene advertit Emin. Card. de Lauræa d. disp. 6. de Sacram. Ord. num. 195. & Gobatus in sua Theolog. Ex-perim. tract. 2. num. 118. Porro circa exercitium hujus officii nonnullæ observationes sunt notandæ.

Prima observatio sit, quod licet actus baptizandi non sit actus Jurisdictionis, nihilominus exerceri non potest (excepto casu necessitatis) nisi de licentia aut Papæ, aut Episcopi, aut Parochi; ea ratione quia per baptismum baptizatus recipitur in collegium Ecclesiæ militantis; recipere autem aliquem in collegium non spectat ad omnes; sed ad Præsides & Gubernatores sive supremos, sive inferiores ad ejusdem Collegii gubernium deputatos, ut disserit Scotus in 4. dist. 6. q. 2. & ex eo Gobatus d. tract. 2. num. 130. & seqq. ubi num. 132. advertit, quod Sacerdos baptizans aliquem puerum sine licentia Parochi illius, peccaret mortaliter; idemque docet Layman lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 2. quod repetit Gobatus ubi prox. num. 134. docens, quod nullam sic baptizans incurreret censuram, aut irregularitatem, quia in toto Jure Canonico non reperitur aliquod decretum contra Presbyterum baptizantem pueros alienæ Parochiæ; sed solum contra Diaconum, qui absque Parochi commissione solemniter baptizaret; hic enim incurrit irregularitatem. cap. 1. De Clerico non Ordin. ministr. ut notant Suarez de Baptism. disp. 31. sect. 4. Vasquez eod. tract. disp. 147. cap. 4. & Gobatus d. tract. 2. num. 140. subdens, nisi eum excuset ignorancia.

Secunda observatio est, quod si quis Sacerdos existat in Turcia, India, aliisve locis, in quibus nulli Episcopi, nullivè curesores animarum prepositi existant; nemo licitè assumet jus officiumque baptizandi, nisi habeat mediata, vel immediata potestatem à Supremo universi Orbis Pastore Christi Vicario, ut ex doctrina Suaresii d. disp. 31. sect. 4. firmat Gobatus eod. tract. 2. num. 131. allegans verba Apostoli Pauli ad Rom. 10. *Quomodo predicabunt, si non mittantur?* Quæ huic observationi ipse ea applicat dicens: *Aplico, & dico; Quomodo*

modo baptizabant (ex officio) si non mittantur?

28 Tertia observatio est, quod Sacerdos solemniter baptizans, si sit in statu peccati mortalis, delinquit mortaliter; et quod fiat gravis injuria Redemptori, si ejus Minister in tam pravo statu conficiat ex officio, ad quod ordinatus est, hoc Sacramentum; quamvis alii, qui Sacerdotes non sunt, baptizantes in casu necessitatis, non contrahant novum peccatum, etsi reperiantur ipsi in mortali, ut ex doctrina S. Thomæ 3. p. q. 64. art. 6. ad 3. notat Gobatus d. tract. 2. num. 149. adjungens num. 150. satis esse prædicto sacerdoti conscio culpæ mortalis, si eliciat actum contritionis, antequam proferat formam Baptismi. At de hac questione videnda sunt nostræ Decisiones de Baptismo Decif. XXXIV. num. 4. ubi plenè.

29 Quarta observatio est, quod quemadmodum omnis Christianus tenetur in casu necessitatis baptizare puerum moribundum etiam cum periculo propriæ vitæ. Sylvester Verb. Bellum. 2. q. 4. Navarrus in Man. cap. 24. num. 9. Bonacina de Legibus disp. 3. q. 4. punct. 4. ita multò magis hæc obligatio afficit Sacerdotem, ex his, quæ profusè allegavimus in nostris Decisionibus de Extrema Unct. Decif. LXXII. num. 5. & seqq. & num. 13. ubi DD. ita sentientes cumulantur. Quod si quis petat, an Sacerdos teneatur baptizare infantulum periclitantem, si prævideat, sibi imminere periculum peccandi mortaliter? Puta, si infantulus ille sit in domo lascivientium mulierum, quarum alia provocatura sit eundem baptizantem ad illicita secum committenda? Respondent Jo: Saneius in Selectis. disp. 10. num. 9. & Gobatus d. tract. 2. num. 137. teneri baptizare; quia prædictum periculum, si vult, potest evitare, aufugiendo ab illa domo statim collato baptismo; ut aufugit Sanctus Philippus Neri, dum in viridi ætate vocatus ad audiendam confessionem mulieris fingentis se morti proximæ, cognovit, eandem turpia flagitare ab ipso. Baccius in ejus vita lib. 2. cap. 13. num. 6. Vel eandem inhonestam mulierem à se fugando, prout Angelicus Doctor adhuc juvenis fugavit titione mulieres suam virginitatem labe factare conantes, ut in Breviario Romano legitur in ejus festo.

30 Quinta tandem observatio circa hoc officium baptizandi incumbens Presbyteris concernit perpulchram illam difficultatem, quam proponit Gobatus eod. tract. 2. num. 235. his verbis: Quid aget Sacerdos, si eodem planè tempore vocetur ad baptizandum infantem, & ad absolvendum hominem è tecto lapsum, quorum alteruter certò morietur sine Sacramento, si postponatur alteri? Respondet Gobatus, ita: Curvet infantem baptizari per Laicum, & advolet ad lapsum, Quod si nemo sit, qui videatur rectè baptizaturus, præferat infantem viro, quia ubi difficultas occurrat, semper accipiendum est illud, quod habet minus de periculo, ut ait Angelicus Doctor. 3. p. q. 83. art. 6. ad 2. Et minus periculum videtur esse salutis animæ in homine adulto, qui per actum contritionis potest salvari, quam in infante, qui sine baptismo prorsus periclitatur. Hæc de tertio Presbyterorum officio.

Quantum Sacerdotis ministerium de Jure Divino ei competens, est Sacramentum Extremæ Unctionis infirmis præbere. Probatur tum ex eo, quod cum sit Sacramentum à Christo Domino institutum, non potest ministrari ab eo, qui Characterè Sacerdotali non est insignitus; idcirco ait Jacobus Apostolus cap. 5. Infirmus quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini. Quapropter praxis Ecclesiæ demonstrat, solos Presbyteros esse hujus Sacramenti Ministros, & hoc idem semper fuit ab eadem Ecclesia statutum, ut videre est in cap. Illud superfluum. dist. 95. in cap. Quæsit. De Verb. signific. & in Concilio Tridentino sess. 14. cap. 3. de Sacram. Extrem. Unct. necnon ibidem in can. 4. de eod. Sacram. ubi sic statuitur: Si quis dixerit Presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Jacobus adducendos esse an infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed etate seniores in quavis Communitate; ob idque proprium Extremæ Unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem, Anathema sit.

Unica, sed præcipua circa hoc officium notanda est observatio: videlicet, etsi omnibus Presbyteris competat facultas ministrandi Extremæ Unctionis Sacramentum; non omnibus indiscriminatum esse licitum illud ministrare; sed illis tantum, quibus cura animarum commissa est, vel à Pastoribus animarum delegata est facultas, necessitatis casu semper excepto. Igitur quinque sunt genera Sacerdotum habentium facultatem ministrandi Extremam Unctionem. I. Episcopi in eorum tota Dioecesi, quia eminenter in eis residet cura animarum cap. Quicumque. 10. q. 1. d. cap. Superfluum. dist. 95. Pax Jordanus tom. 1. lib. 3. tit. 5. num. 1. &c. II. Prima Dignitas Capituli Ecclesiæ Cathedralis respectu Episcopi graviter ægrotantis, ad illam enim spectat ipsum Oleo Sacro infirmorum ungere, ac Viaticum præbere, ut præcipitur in caeremon. Episcoporum lib. 2. cap. 38. & notant Bauldry part. 5. ad d. lib. 2. cap. 38. atque Castaldus in Praxi Cærem. lib. 1. sect. 10. cap. 12. num. 3. III. Parochi respectu gravi morbo laborantium in sua Parochia: siquidem quatuor sunt officia Parochialia, quæ usque in præsentem diem servantur Parochis illæsa, ministratio Viatici Sacri, Extremæ Unctionis, assistentia cum sua Cruce ad sepulturam, & ad celebrationem Matrimoniorum degentium in eorum Parochia. Hæc descripta habentur in Rituali Romano, & quotidie videntur in praxi; aded ut si in his quatuor ministeriis sint defides, possint graviter ab Episcopo puniri, ut late ostendi in meis Decisionibus de Extrema Unct. Decif. LXXI. à num. 14. & seqq. ubi etiam disputavi, an Parochi tempore Pestis obligati sint cum periculo propriæ vitæ Extremam Unctionem peste infectis ministrare. IV. Regulares erga ægrotantes in eorum Monasteriis; siquidem vel Prælati eorundem, vel Deputati ad curam animarum in iisdem Monasteriis degentium, sive sint Professi, sive Novitii, sive Famuli, sive Hospites, casu quo graviter ægrotent, obligati sunt præter alia Sacramenta, etiam Extremam Unctionem dare. Tamburin. de Jure Abbat. tom. 2. disp. 7. Quæst. 7. Lezana tom. 3. Verb. Extrema Unctio num. 4. & Pellizarius

zarius in *Man. Regul. tom. 1. tract. 3. cap. 6. num. 2.* Regulares respectu Laicorum degentium in alienis Parochiis; nam hi in casu necessitatis, idest Parocho absente, vel injuste renuente, possunt Sacramentum Extreme Unctionis infirmis præbere; sed extra hunc casum nequaquam; quod si præsumant eosdem alienos Parochianos inungere, incurrunt Excommunicationem Summo Pontifici reservatam per *Clem. 1. de Privileg. ut ostendi in prædicta Decif. LXXI. à num. 23. usque in fin. ubi docui, qualiter, & quando Regulares possint dare Extremam Unctionem alumnis secularibus in eorum Collegiis studiorum causa degentibus.*

Quantum Presbyterorum officium est populum docere, ac verbum Dei prædicare; juxta id quod legitur in *Concilio Toletano IV. cap. 24. relato in cap. 1. dist. 38. Ignorantia mater cunctorum errorum maxime in Sacerdotibus Dei vitanda est, qui docendi officium in populis susceperunt. Et paulò infra: Sciant igitur Sacerdotes Scripturas sanctas, & canones, ut omne opus eorum in prædicatione, & doctrina consistat. Et consonat id, quod scriptum est in Malach. 2. 7. Labia Sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirunt ex ore ejus. Porro statim objiciet Lector, officium prædicandi, atque docendi nonnè proprium, ac propriissimum Episcopi est? nonnè dixit Dominus Apostolis, quorum Successores sunt Apostoli. *Matth. 28. 19. Euntes docete omnes gentes. Et Marc. 16. 15. Prædicate Evangelium omni creature?* Nonnè Apostolus Paulus monens Timotheum suum Episcopum ait eidem: *Prædica Verbum, in ista opportune, importune &c. 2. Timoth. 4. 2. Nonnè S. Clemens Divi Petri discipulus lib. 2. Constit. Apost. cap. 30. notavit: Episcopus Verbi minister est, scientiæ custos & Magister?* Et pluribus aliis auctoritatibus omissis, nonnè Concilium Tridentinum sess. 5. de Ref. cap. 2. ita loquitur: *Quia verò Christiana Reipublica non minus necessaria est prædicatione Evangelii, quam lectio; & hoc est præcipuum Episcoporum munus, statuit, & decrevit eadem Sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum JESU CHRISTI Evangelium.* Hinc in consecratione Episcoporum liber Evangelii imponitur super eorum caput; de qua impositione plura differit Morinus de *Sacr. Ord. part. 3. Exerc. 2. cap. 1. & nos infra Decif. XXXVI.**

Respondetur huic objectioni, quatuor genera personarum considerari in Jure Canonico quò ad munus Prædicandi, ac docendi, fideles Evangelium, ac Legem Dei; nempe Episcopi, Presbyteri, Clerici his inferiores, atque Laici. Primis duobus generibus, Episcopis scilicet, ac Presbyteris competit ex officio, ac ex Jure Divino prædicare, & docere; siquidem id à Christo Domino inunctum est Apostolis, in quorum locum succedunt Episcopi; nec non septuaginta duobus discipulis, quos idem Dominus elegit coadjutores Apostolorum; & qui-

bus hoc officium tribuit, juxta id quod scriptum est in *Luc. cap. 10. n. 1. Post hæc autem designavit Dominus, & alios septuaginta duos, & misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem, & locum, quò erat ipse venturus: & dicebat illis: Messis quidem multa, operarii autem pauci; rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam.* Horum itaque discipulorum Successores sunt Presbyteri, ut habetur in *cap. 37. In novo, 21. dist. in fine, ibi: electi sunt LXXII. discipuli, quorum typum gerunt Presbyteri, atque in eorum locum sunt constituti in Ecclesia.* Sicut igitur Episcopis competit ex officio, & de Jure Divino prædicare, ac docere, ut demonstrat Barbosa de *Offic. & potest. Episc. tit. 2. gloss. 10. & Frances de Eccles. Cathedral. cap. 18. per totum;* ita ex eodem Jure Divino, ac ex officio spectat ad Presbyteros munus prædicandi, ac docendi, ut probat Gonzalez in *Commet. ad cap. Cum ex injuncto, de Heretic. num. 10. ita tamen ut hoc munus insit iisdem in potentia, sed in actu practico restrictum sit ad Parochos, & alios Sacerdotes curam animarum gerentes, ut ex pluribus decretis Concilii Tridentini docet Barbosa de Parocho, cap. 14. ubi num. 5. advertit, quòd quando ipse Parochus vult per seipsum etiam in Quadragesima prædicare, non potest obligari ad recipiendos Prædicatores Regulares, quos Episcopus tunc mittere solet, ut declarasse testatur Sac. Congregationem Concilii.*

Quò verò ad tertium genus, nempe quò ad Clericos Presbyteris inferiores; his possunt Episcopi delegare facultatem prædicandi, ac docendi populum Legem Dei, si pii, ac docti sint, præcipuè si sint Levitæ, & in Diaconatus Ordine constituti. *cap. Perlectis 25. dist. cap. In sanctas, 92. dist. prout fecerunt SS. Apostoli, qui hujusmodi licentiam concesserunt Beato Levitæ Stephano Act. 7. & Philippo Diacono Act. 8. Vers. 5. & de S. Gregorio Magno scribit Joannes Diaconus in ejus Vita libr. 1. cap. 41. quòd dum esset in Diaconatus Ordine sermonem ad plebem habuit; idque latius demonstrant Emin. Card. Turisfermata in cap. Adjicimus, 61. qu. 1. Vasquez 3. p. in disp. 236. cap. 8. n. 89. Et Gonzalez in Comment. in cap. Inter Cetera num. 5. De offic. Ordin. Quòd si sint Clerici constituti in minoribus quamvis Cajetanus in *D. Thom. 3. p. qu. 64. art. Vers. Hanc doctrinam, asserat, his non posse Episcopum dare facultatem prædicandi, contraria tamen opinio verior est, & communior, quam fuerit Barbosa de jure Eccl. Univ. lib. 1. cap. 13. num. 19. & Narbona de Etate Anno 30. qu. 8 & idèd etiam his Clericis virtute, ac Litteris pollentibus potest Episcopus demandare prædicationem.**

Circa quantum verò genus, nempe Laicos, regula generalis est, quòd istis non licet prædicare in Ecclesiis, neque disputare potissimum de rebus fidei. *cap. Cum ex injuncto, 12. de Heretic. & ibi Gonzalez num. 6. allegans textus concordantes in cap. Mulier 23. dist. in cap. Excommunicamus. §. Quia verò, &*

in cap. Sicut in uno, de Heretic. & in cap. 2. §. Inbibemus, eod. tit. in 6. quamvis ostendat, aliquando in primitiva Ecclesia ob penuriam Presbyterorum demandatam fuisse prædicationem etiam Laicis viris; ita tamen ut ea uterentur ad erudiendos Catechumenos, non autem ut publice ex pulpito in Ecclesia prædicarent; prout etiam demonstrat Hallier. de Hierarch. Jurisd. lib. 1. cap. 7. nec dissentit Praxis nostrorum temporum, quæ admittit, imò rogat & advocat Viros Laicos ad docendos pueros diebus festis doctrinam Christianam; ac etiam devotas, ac pias mulieres ad erudiendas puellas in illa.

Sextum denique officium Presbyterorum est benedictionem tum personis, tum rebus impendere cap. Didicimus. 6. de Consecr. dist. 2. & in hujus ministerii testificationem, dum Presbyteri ordinantur, eorum manus unguntur Oleo Sacro ab Episcopo dicente; Consecrentur manus istæ &c. ut quæcunque benedixerint, benedicta sint, & quæcunque sanctificaverint, sanctificentur. Cæterum cum varia sint genera benedictionum, quarum aliquæ ad solum Papam spectant, aliæ ad solos Episcopos, aliæ ad Abbatas, & aliæ ad Presbyteros, ut plenè ostendi 41 in meis Decisionibus De Sacrificio Missæ, Decis. XLII. loquendo nunc de illis, quæ propriæ sunt Presbyterorum, satis sit notare, quòd præter benedictionem, quam Sacerdos dat populo in fine Missæ ex proprio officio ut ex cap. Missas, 64. & cap. Cum ad celebrandas, 65. de Consecr. dist. 1. reliquæ omnes benedictiones bifariam dividuntur, aliæ enim dari possunt tantummodò à Parochis, & sunt illæ, quæ leguntur repositæ in Rituali Romano; aliæ verò sunt, quæ à quocunque Sacerdote, etiam Regulari possunt elargiri, quales sunt omnes benedictiones candelarum, palmarum, ovorum, aliorumve comestibilium, quæ sunt collocatæ in Missali Romano, ut disserui in d. tract. de Sacrificio Missæ Decis. XLII. à num. 75. & seqq. ubi pro cognitione benedictionum, & controversiarum inter Parochos, ac Regulares emergentium Lectorem audire non pigeat.

Corolarii loco hæc generalis observatio notanda est, quæ respicit omnes initiatos Ordine Presbyteratus; eos scilicet obligatos esse inter cætera scire perfectè omnium Sacramentorum formas; ut in casibus occurrentibus, in quibus 43 Parochi non reperiuntur, possint ipsi eadem Sacramenta Baptismi, Pœnitentiæ, ac Extremæ Unctionis ministrare. Ita tenent gravissimi Theologi apud Gobatum tract. 8. num. 381. & 382. Hæc assertio fundatur in Concilio Tridentino, à quo sess. de Ref. cap. 14. præcipitur, quòd illi tantum promoveantur ad Ordinem Presbyteratus, Qui ad populum docendum eam, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur. Utinam nullus Sacerdos hoc Conciliare Decretum ignoraret; sed ter, & quater Utinam, nullus Antistes ipsum negligeret. Celebrantium inscientiam deplorat Bissus in Verb. Presbyteratus ordo num. 201. §. 8. pag. 309, sed magis dolendum de Episcopis, qui ignaros promovent ad hunc sublimem Presbyteratus gradum; vel suæ obligationis obliti, vel ab

Examinatoribus, quos adhibent, decepti; Immortalis gloriæ, & laudis digni sunt Illustrissimus, ac Reverendissimus q. Georgius Cornelius, atque Eminentissimus Gregorius Cardinalis Barbadiæ, unus post alium Patavini Antistites, quibus mihi contigit per annos quadraginta in examine Ordinandorum assistere; nulum enim ad Ordines Sacros, ac præcipuè ad Sacerdotium admittebant, qui præter morum probatissimam probitatem, perfectam Sacramentorum scientiam, censurarum cognitionem, ac Decalogi intelligentiam non haberent.

DECISIO XXXV.

ARGUMENTUM.

Relatis decem cognominibus ad Episcopos spectantibus, eorumque mysticis significationibus adductis, ostenditur, Dignitatem, ac Jurisdictionem Episcopalem super Presbyteros esse de Jure Divino. Referuntur verba S. Hieronymi in cap. Olim. dist. 95. contrarium affirmantia; sed ea non esse sancti Hieronymi, sed hæreticorum demonstratur: ac esto fuerint ejusdem Sancti, eruditæ interpretationibus ita declarantur, ut non negent, Episcoporum majoritatem à Christo emanare. Tandem circa Quæsitum, ubi, & quando Apostoli sint à Christo ordinati Episcopi? variæ SS. Patrum opiniones enarrantur.

SUMMARIUM.

- 1 Episcoporum nomina, seu cognomina undecim.
- 2 Annona Præfecti dicebantur Episcopi, & cur?
- 3 Episcopi omnes quare olim appellarentur Apostoli?
- 4 Sanctissimus nunc solus Papa vocatur.
- 5 Papa nomen quid significet?
- 6 Pontificis nomen cur competat Episcopis? ac etiam Antistitibus? & Præsulibus? ac Pastoribus?
- 7 Ordinarii nomen quas personas significet?
- 8 Diœcesani, & Diœcesis vocabula quid denotent?
- 9 Episcopalis Dignitas est instituta de Jure Divino. De hoc probationes, & argumenta decem.
- 10 Apostoli consecrati sunt Episcopi à Christo.
- 11 Episcopi plurimi fuerunt consecrati ab Apostolis.
- 12 Aerii hæresis, quòd Episcopatus non sit de Jure Divino; ac Viclefi, & Calvini.